

Pozdně praslovanské hláskové změny

Zánik a vokalizace jerů (10. stol.) („Havlíkovo pravidlo“)

vinьnъ > vin__n__

blъcha > bl__cha

vinьna > vin__na

blъchъ > bl__ch__ (gen.pl.)

dьnъ + sь > dьnъsь > d__n__s__

vъ dьnъ > v__d__n__

vъ dьne > v__d__ne

kъnędzь > k__nędz__

Pozdně praslovanské hláskové změny

Zánik a vokalizace jerů (10. stol.) („Havlíkovo pravidlo“)

vinьnъ > vin__n__

blъcha > bl__cha

vinьna > vin__na

blъchъ > bl__ch__ (gen.pl.)

dьнь + съ > dьньсь > d__n__s__

vъ dьнь > v__d__n__

vъ dьne > v__d__ne

kъnędzъ > k__nędz__ – souvislá řada jerových slabik!

Staroslověnština – skloňování zájmen

bezrodá zájmena:

stsl.				//	čeština		
	<i>sg.</i>	<i>pl.</i>	<i>du.</i>	//	<i>sg.</i>	<i>pl.</i>	<i>(du.)</i>
<i>1.os.</i>	azъ	my	vě	//	já(z)	my	–
<i>2.os.</i>	ty	vy	va	//	ty	vy	–

dat.sg.: dva tvary – přízvučné a nepřízvučné pozice

akuz. =/= gen. (→ akuz. jen „krátké“ tvary: mę, tę, ny, vy)

Staroslověnština – skloňování zájmen

zájmena rodová – pro 3.os. všech rodů

tvrdá:

tъ, ta, to – (gen.) *togo...*

onъ, ona, ono – *onogo...*

jedьnъ (jedьnogo)

dva, oba (=duál!)

jakъ, takъ, mnogъ...

kъ-to (kogo)

měkká:

jь, ja, je – (gen.) *jego...*

сь, si, se – (gen.) *sego...*

mojъ (mojego), tvojъ, svojъ

našъ, vašъ

dvojъ, obojъ...

čьjъ (čьjego)

Staroslověnština – skloňování zájmen

	čeština	staroslověnština
1.	ten (< тѣ-нѣ)	тѣ
2.	toho	togo
3.	tomu	tomu
4.	<i>toho</i>	тѣ (<i>togo</i> = gen.-akuz.)
5.	–	–
6.	(o) tom	tomь
7.	tím (< tiem)	těmь

Staroslověnština – skloňování zájmen

	čeština	staroslověnština
1.	on (/ jen-ž)	jь
2.	jeho (ho, jej...)	jego
3.	jemu	jemu
4.	jej (< jь-jь)	jь (<i>jego</i> = gen.-akuz.)
5.	–	–
6.	(o) něm (< jem)	jemь
7.	jím (< jím)	imь

Staroslověnština – skloňování adjektiv

	jmenné adj.		zájmeno
1.	dobr-	+	jь
2.	dobr-	+	jego
3.	dobr-	+	jemu
4.	dobr-	+	jь
5.	–	+	–
6.	dobr-	+	jemь
7.	dobr-	+	imь

Staroslověnština – skloňování adjektiv

adj. ve složeném tvaru

1. dobrъjь
2. dobrajego
3. dobrujemu
4. dobrъjь (dobrajego = gen.akuz.)
5. –
6. dobrě-jemь → dobryjemь
7. dobromь-imь → dobryjimь

domácí úkol:

věрнъ + јь

–provést kontrakci v sg. a pl. maskulin

pročíst si tabulku slovesných tříd

*voinikos	> věрньсь	(č. <i>věnec</i> , lit. <i>vainikas</i>)
*g ^h ansis	>	(č. <i>husa</i> , něm. <i>Ganse</i>)